

Geland in Nederland

Interview met schrijfster Laia Fabregas

Na het daverende succes van haar debuut 'Het meisje met de negen vingers', verschijnt nu het tweede boek van de Catalaanse schrijfster Laia Fabregas, genaamd 'Landen', op de markt. Opnieuw door haarzelf in het Nederlands geschreven. Viva España interviewt de schrijfster in haar geboorteplaats Barcelona over haar nieuwste boek en haar bevindingen in ons koude kikkerlandje.

Je zou niet zeggen dat Laia in Spanje is geboren. Stipt op tijd arriveert ze voor het interview en ook haar lengte en haar accentloze Nederlands verraden haar niet. Toch woonde de schrijfster al vierentwintig jaar in Barcelona toen in 1997 een masterstudie beeldende kunst haar naar Nederland bracht. Hoe had ze ooit kunnen weten dat ze jaren later omschreven zou worden als iemand die 'in haar tweede taal een stilistisch vermogen aan de dag legt waar menig hier geboren schrijver nog een puntje aan kan zuigen'?

Na vijf jaar in Nederland schreef je je debuut in het Nederlands. Hoe is het je gelukt onze lastige taal zo snel onder de knie te krijgen?

'Ik heb Nederlands geleerd uit het boek: 'Dutch in 3 months' (uitgeverij Dorling Kindersley, red.) en daarna heb ik een zeer intensieve cursus gevolgd op het James Boswell Instituut in Utrecht.'

Je vertrok als kunstenaar uit Barcelona en vond de schrijfster in jezelf in Nederland. Que pasó?

'In de tijd dat ik veel kunst maakte, was ik al veel bezig met letters verwerkt in een kunstwerk. Ik merkte dat ik vaak meer energie stak in het bedenken van titels voor mijn kunst dan in het maken van kunst zelf. Ik ben meer energie gaan steken in schrijven toen ik Beeld & Taal aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam studeerde. Reikten mijn teksten in het Nederlands eerst niet verder dan memo's aan mijn huisgenoten, tijdens mijn studie groeiden ze uit tot lange literaire teksten. Voor een schoolopdracht leverde ik in wat later het eerste hoofdstuk van 'Het meisje met de negen vingers' is geworden. Mijn docent en medestudenten waren zo positief, dat ze mij in contact brachten met een literair agent, en die wilde het graag uitgeven. Het schrijfproces duurde vrij lang omdat ik ook werkte als consultant bij de Politie Amsterdam. Ik voelde me best onzeker toen het boek uitkwam, maar toen mijn baas voor Sinterklaas het hele bedrijf mijn boek cadeau gaf en de reacties gemeend positief waren, besepte ik: dit kan iets groots worden.'

Kunstenaar
in Barcelona,
schrijfster in
Nederland

Hoe is het idee voor je nieuwe boek 'Landen' ontstaan?

'Hij overleed tijdens de landing. Met die zin wilde ik dat het boek begon. Wie hij is besloot ik pas later, toen ik iemand tegen kwam wiens Spaanse familie in de jaren '60 als gastarbeider naar Nederland was gekomen. Uiteindelijk is het een man uit Extremadura geworden die in een Philipsfabriek gaat werken. Dat hij eenmaal aangekomen slechts moest bezemen is daadwerkelijk een aantal overkomen. Ook verzon ik een jong meisje die naast hem in het vliegtuig zit en getuige is van zijn dood. Zijn verhaal wordt in het boek afgewisseld met haar verhaal. Gaandeweg kom je er als lezer achter hoe de levens van twee volstrekt vreemden toch diep met elkaar verweven zijn.'

Het einde is zo bijzonder dat het lijkt alsof je het boek 'achteruit' hebt geschreven. Klopt dat?

'Nee, ik begin te schrijven door losse dingen in de computer

te gooien. De rest komt vanzelf, ik schrijf erg op mijn gevoel. Zo zei mijn gevoel dat een deel van het boek in de trein moest plaatsvinden. Ik heb daarvoor bewust niet voor het vliegtuig gekozen. Juist omdat ik zo op mijn gevoel schrijf, kan ik geen lange scènes in het vliegtuig schrijven. Ik wordt van vliegen zelf namelijk erg misselijk.'

De hoofdpersoon van het boek wordt raar aangekeken als hij de naam van zijn ongeboren baby bekend wil maken aan zijn familie in Spanje. In Nederland is dat niet gepast. Tegen welke verschillen loop jij aan?

'Ik voel me erg thuis in Nederland en vind vooral de werkcultuur erg prettig, het mooiste is dat je er parttime kunt werken. Waarin Spanje erg verschilt van Nederland is de rol van de familie. In het begin snapt men niet waarom ik zo veel met mijn moeder belde, ze vroegen zich af hoe ik dat aankon. Nederlanders gaan veel eerder het huis uit, Spanjaarden wonen vaak tot hun dertigste bij hun ouders. Bovendien zijn

Nederlanders veel meer internationaal georiënteerd, er bestaat zelfs een blad als Viva España dat alleen over Spanje gaat. Mijn vriendinnen hier vroegen zich af: wie koopt dat? Die interesse voor andere landen leeft hier minder, vooral bij de generatie van mijn ouders. Die gaan graag op vakantie, maar dan wel in eigen land.'

In 'Landen' vergelijk je een rumoerige eettafel bij een Spaanse familie met een stille eettafel in Nederland. Was het voor jou lastig om in te burgeren?

'De Spaanse immigranten die veertig jaar geleden kwamen, woonden in kolonies en integreerden in de regel niet echt met de Nederlanders. Vanaf het begin heb ik er heel bewust voor gekozen dit wel te doen. Zo heb ik in een woonhuis samen met zes andere Nederlanders gewoond om contact te krijgen met de locals. Ik vond vrienden maken in Nederland wel lastig. Pas toen ik Nederlands begon te praten, merkte ik dat mensen zich écht open stellen. Mensen investeren minder in je als ze niet het gevoel hebben dat je blijft. Door de taal te spreken laat je zien dat je het serieus meent. Het duurde overigens niet lang voordat ik kennismakte met het poldermodel. Toen in ons woonhuis werd gepraat over de aankoop van een nieuwe bank en de prijs daarvan, opteerde iemand voor een veel lagere prijs: hij zou immers nooit op de bank zitten. Ik ging er vanuit dat de groep hier niet verder op in zou gaan, het was zes tegen één, maar ik had het mis. Er is net zolang over doorgepraat totdat er een goede middenweg was bereikt.'

In het boek komen veel kunstwerken voor waarvan ik me voor kan stellen dat jij die ooit hebt gemaakt. In hoeverre is het boek autobiografisch?

'Er zitten inderdaad een aantal ideeën in voor kunstwerken die ik ooit zelf heb gemaakt. Ook heeft iemand eens, net als in het boek, uit het niets tegen mij gezegd: 'you are beautiful'. De lijst met namen is ook een voorbeeld uit mijn eigen leven. Alleen had ik die niet om mensen op te sporen, maar om die lastige Nederlandse namen te kunnen onthouden als ik iemand op het werk telefonisch moest doorverbinden of een bekende op straat tegenkwam.'

'Het meisje' heb je niet zelf vertaald naar het Spaans en Catalaans. Ga je dat wel doen met Landen?

'Ja. Momenteel ben ik bezig met de vertaling in het Spaans en ook in het Catalaans. In september dit jaar komt het boek uit in het Catalaans.'

Op je website roep je lezers op brieven te sturen naar Figueres. Maakt niet uit met wat voor boodschap, de brief zal nooit worden gelezen...

'Een oneindige stapel ongeopende brieven, dat is de titel van het nieuwe kunstwerk van het personage Willemien. Dit staat nergens in het boek maar op mijn website. Dit weekend ga ik de veertig brieven die al zijn gearriveerd ophalen en ik hoop op veel meer brieven. Het wordt mijn nieuwste kunstproject.'

Heb je al een idee voor een derde boek?

'Ja, opnieuw weet ik al wat de eerste zin moet zijn.'

Vertel!

'Nee, dat blijft een verrassing!'

Landen van Laia Fabregas is een uitgave van Anthos, ISBN 978 90 414 1488 5, verkoopprijs € 18,95